

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA GEOGRAFIJA V LETU 2022

Poročilo DPK SM za geografijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	26
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	28
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori	30
5.1	Zunanje ocenjevanje	30
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene	30
6	Povzetek	32
6.1	Ocena uspeha kandidatov	32
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol	33
6.3	Druge ugotovitve	33

Avtorja:

Vesna Vervega, glavna ocenjevalka za geografijo

dr. Matej Ogrin, predsednik DPK SM za geografijo

Poročilo je potrdila DPK SM za geografijo na 36. redni seji 7. 10. 2022.

Ljubljana, september 2022

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno matura (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura) in
- **ostali SM**, to so:
  - kandidati z maturitetnim tečajem,
  - 21-letniki,
  - odrasli,
  - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
  - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
  - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
  - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

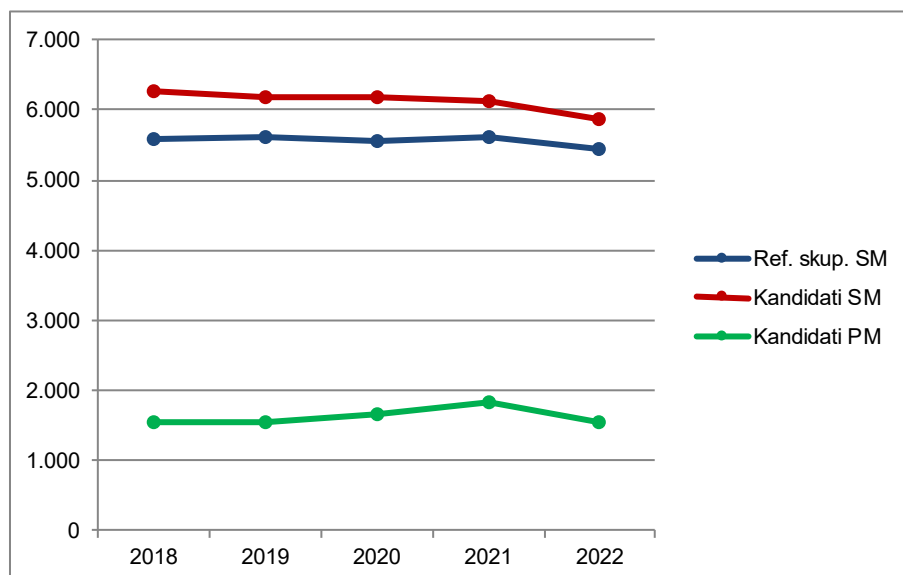
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	5.589	6.255	1.544
2019	5.600	6.185	1.560
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

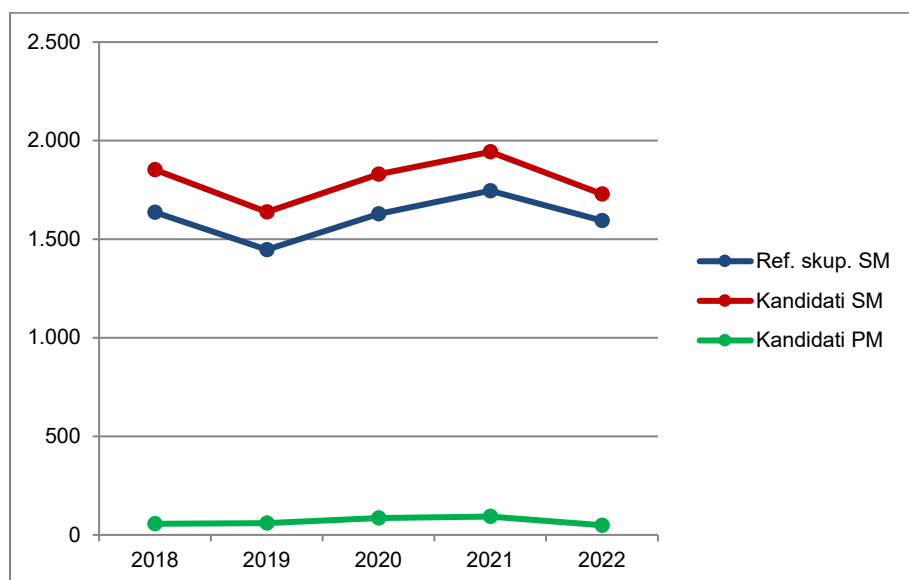
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali geografijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	1.637	1.852	56
2019	1.447	1.638	60
2020	1.629	1.829	86
2021	1.746	1.943	93
2022	1.595	1.729	49

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

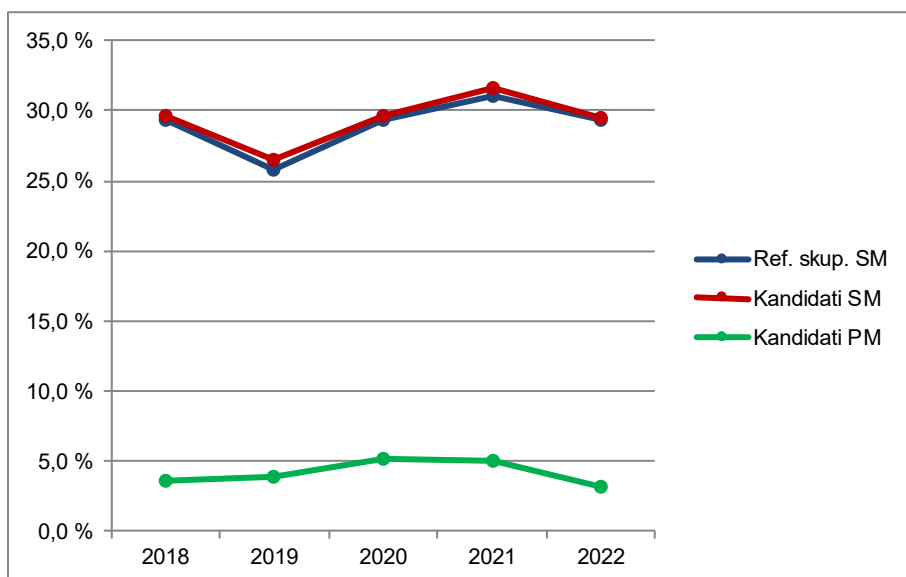
Vir: Državni izpitni center, 2022

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali geografijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	29,3 %	29,6 %	3,6 %
2019	25,8 %	26,5 %	3,8 %
2020	29,3 %	29,6 %	5,2 %
2021	31,1 %	31,7 %	5,0 %
2022	29,3 %	29,5 %	3,2 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz geografije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.426	80,2 %
Klasična gimnazija	51	2,9 %
Gimnazija	1.477	83,1 %
Tehniška gimnazija	29	1,6 %
Ekonomska gimnazija	83	4,7 %
Umetniška gimnazija	6	0,3 %
Strokovna gimnazija	118	6,6 %
Ref. skup. SM	1.595	89,7 %
Ostali SM	134	7,5 %
Kandidati SM	1.729	97,2 %
Kandidati PM	49	2,8 %

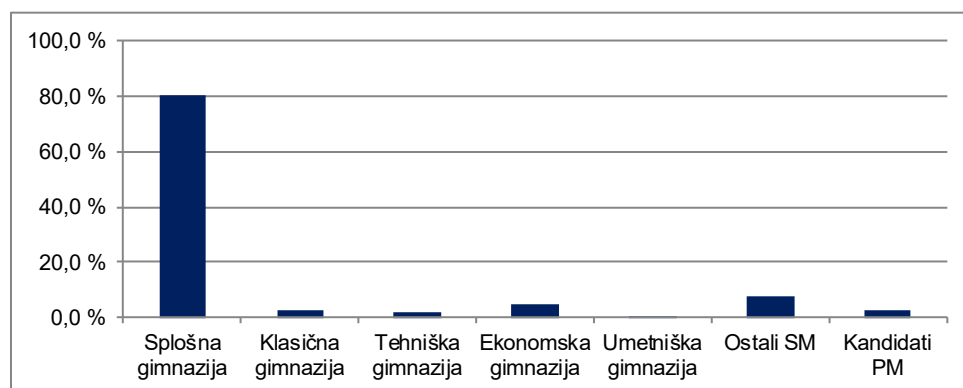
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri geografiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2022 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

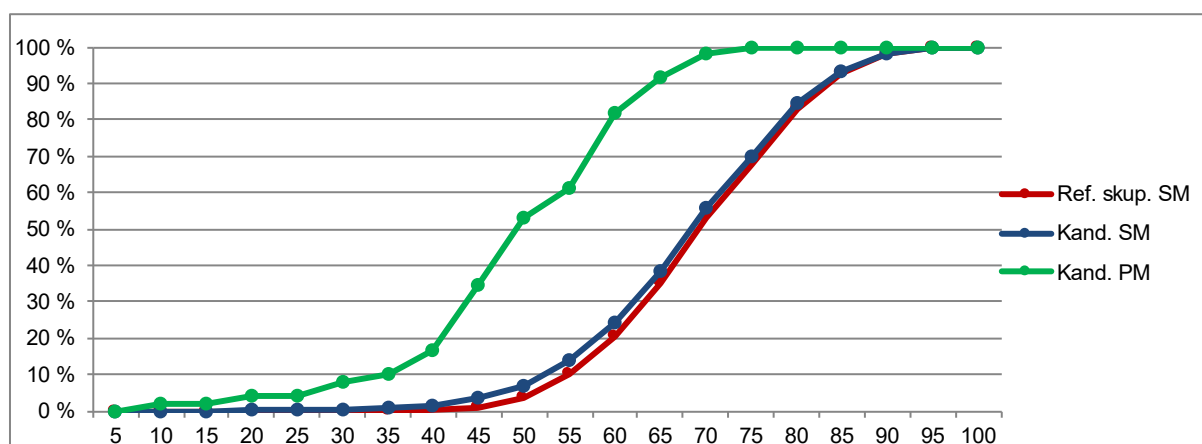
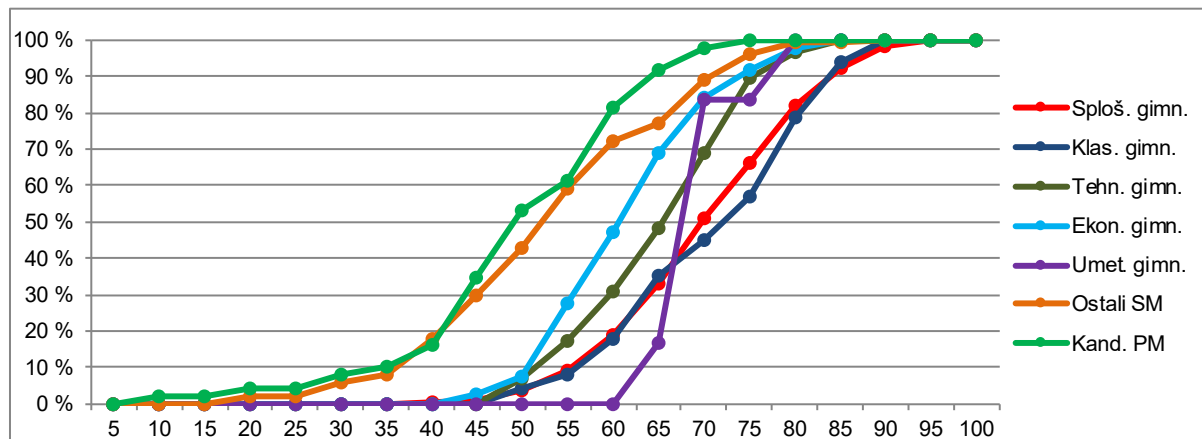
A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	2
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
36-40	2	0	2	0	0	0	0	2	15	13	3
41-45	13	0	13	0	2	0	2	15	31	16	9
46-50	33	2	35	2	4	0	6	41	58	17	9
51-55	80	2	82	3	17	0	20	102	124	22	4
56-60	141	5	146	4	16	0	20	166	184	18	10
61-65	198	9	207	5	18	1	24	231	237	6	5
66-70	258	5	263	6	13	4	23	286	302	16	3
71-75	218	6	224	6	6	0	12	236	246	10	1
76-80	228	11	239	2	5	1	8	247	251	4	0
81-85	146	8	154	1	2	0	3	157	157	0	0
86-90	82	3	85	0	0	0	0	85	86	1	0
91-95	26	0	26	0	0	0	0	26	26	0	0
96-100	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
SKUPAJ	1.426	51	1.477	29	83	6	118	1.595	1.729	134	49

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	4 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	4 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	6 %	8 %
35	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	8 %	10 %
40	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	18 %	16 %
45	1 %	0 %	1 %	0 %	2 %	0 %	2 %	1 %	3 %	30 %	35 %
50	3 %	4 %	3 %	7 %	7 %	0 %	7 %	4 %	7 %	43 %	53 %
55	9 %	8 %	9 %	17 %	28 %	0 %	24 %	10 %	14 %	59 %	61 %
60	19 %	18 %	19 %	31 %	47 %	0 %	41 %	20 %	24 %	72 %	82 %
65	33 %	35 %	33 %	48 %	69 %	17 %	61 %	35 %	38 %	77 %	92 %
70	51 %	45 %	51 %	69 %	84 %	83 %	81 %	53 %	56 %	89 %	98 %
75	66 %	57 %	66 %	90 %	92 %	83 %	91 %	68 %	70 %	96 %	100 %
80	82 %	78 %	82 %	97 %	98 %	100 %	97 %	83 %	84 %	99 %	100 %
85	92 %	94 %	92 %	100 %	100 %	100 %	100 %	93 %	93 %	99 %	100 %
90	98 %	100 %	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %	98 %	98 %	100 %	100 %
95	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2022

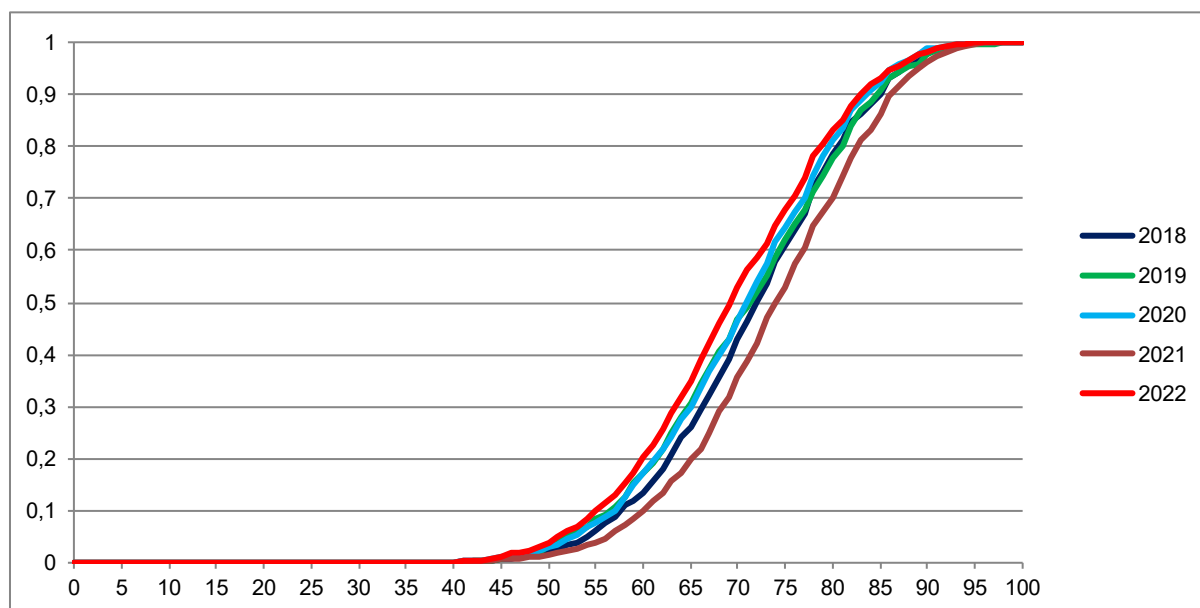
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2018 do 2022, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2018	50	61	72	85
2019	50	61	72	85
2020	49	61	72	84
2021	50	61	73	85
2022	49	59	71	83

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2022

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri geografiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2022 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

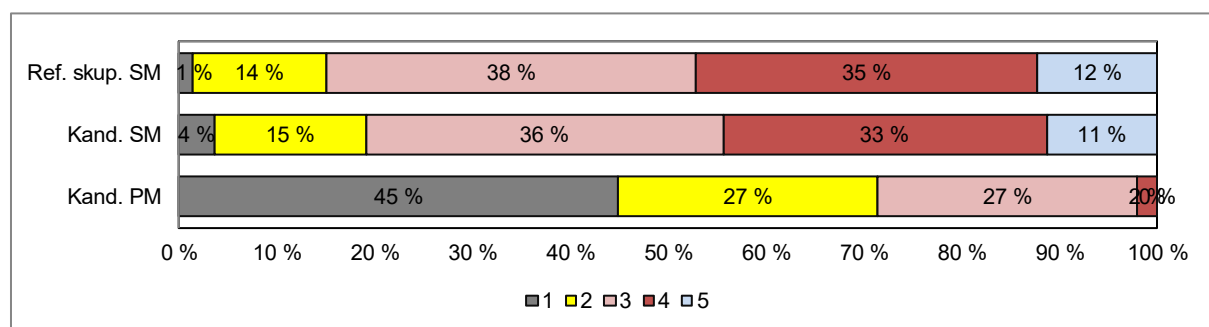
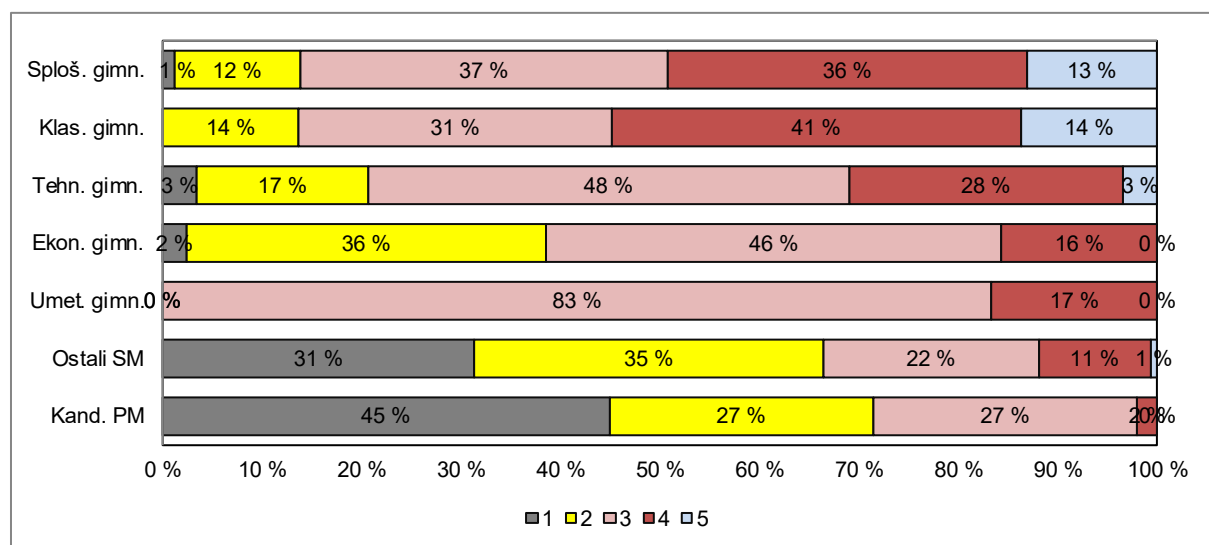
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	18	0	18	1	2	0	3	21	63	42	22
2	178	7	185	5	30	0	35	220	267	47	13
3	529	16	545	14	38	5	57	602	631	29	13
4	513	21	534	8	13	1	22	556	571	15	1
5	188	7	195	1	0	0	1	196	197	1	0
Uspešni	1.408	51	1.459	28	81	6	115	1.574	1.666	92	27
Skupaj	1.426	51	1.477	29	83	6	118	1.595	1.729	134	49

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	0 %	1 %	3 %	2 %	0 %	3 %	1 %	4 %	31 %	45 %
2	12 %	14 %	13 %	17 %	36 %	0 %	30 %	14 %	15 %	35 %	27 %
3	37 %	31 %	37 %	48 %	46 %	83 %	48 %	38 %	36 %	22 %	27 %
4	36 %	41 %	36 %	28 %	16 %	17 %	19 %	35 %	33 %	11 %	2 %
5	13 %	14 %	13 %	3 %	0 %	0 %	1 %	12 %	11 %	1 %	0 %
Uspešni	99 %	100 %	99 %	97 %	98 %	100 %	97 %	99 %	96 %	69 %	55 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2022

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz geografije v spomladanskem izpitnem roku 2022

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1.426	51	1.477	29	83	6	118	1.595	1.729	134	49
Povprečni splošni uspeh pri SM*	19,45	20,06	19,47	15,18	16,01	17,33	15,91	19,24	19,14	16,60	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,67	3,84	3,68	3,41	3,58	3,33	3,53	3,67	3,65	3,30	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,80	3,94	3,81	3,79	3,78	3,83	3,79	3,81	3,79	3,23	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,47	3,55	3,48	3,10	2,75	3,17	2,86	3,43	3,33	2,15	1,86
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,46	3,53	3,47	3,10	2,73	3,17	2,85	3,42	3,32	2,10	1,86
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	70,26	71,15	70,29	64,92	61,74	69,56	62,92	69,75	68,45	53,03	49,55
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	70	73	70	66	62	69	63	70	69	53,5	49
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	10,60	10,95	10,61	9,17	8,59	4,17	8,77	10,66	11,81	13,77	12,88
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,55	3,65	3,56	3,30	3,34	2,67	3,29	3,54	3,52	2,89	3,58
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,14	4,49	4,15	3,63	3,92	3,83	3,84	4,13	4,11	3,43	3,73
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,78	0,76	0,78	-	0,74	-	0,65	0,78	0,78	0,76	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,75	0,71	0,75	-	0,48	-	0,43	0,73	0,72	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,63	0,66	0,63	-	0,47	-	0,39	0,61	0,61	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,66	0,61	0,66	-	0,39	-	0,35	0,64	0,64	0,62	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,66	0,61	0,66	-	0,39	-	0,35	0,64	0,64	0,62	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,64	0,48	0,63	-	0,22	-	0,29	0,61	0,62	0,69	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,49	0,40	0,49	-	0,47	-	0,32	0,49	0,50	0,47	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,29	0,27	0,29	-	0,05	-	0,07	0,28	0,33	0,22	0,30
Odstotek neuspešnih s PP	1,26	0,00	1,22	3,45	2,41	0,00	2,54	1,32	3,64	31,34	44,90
Odstotek neuspešnih brez PP	2,10	1,96	2,10	3,45	3,61	0,00	3,39	2,19	4,68	34,33	44,90

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

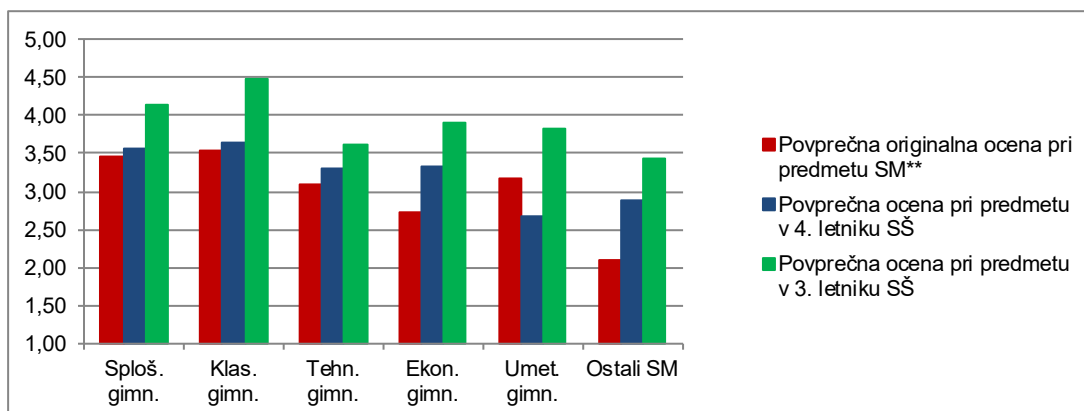
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz geografije in povprečnih ocen iz geografije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

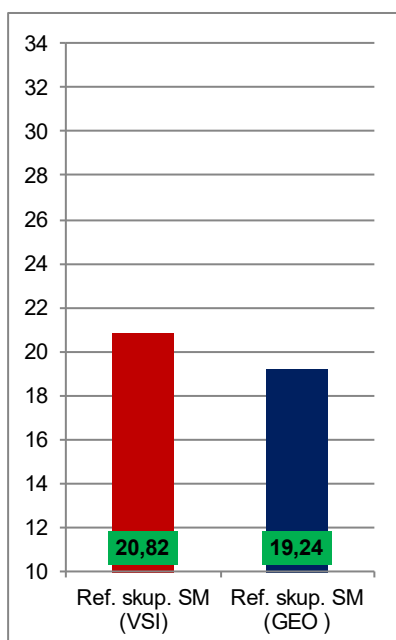
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz geografije

Vir: Državni izpitni center, 2022

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2022 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz geografije (ref. skup. SM – GEO).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz geografije

Vir: Državni izpitni center, 2022

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2022.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

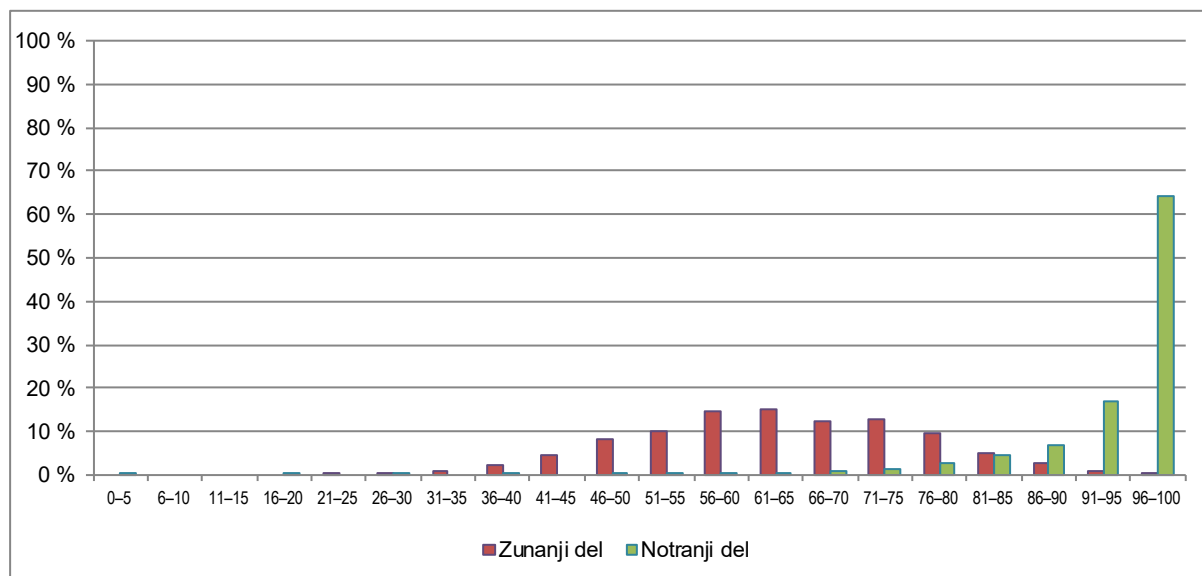
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.595	1.595
Povprečno število odstotnih točk	50,82	18,93
Standardni odklon odstotnih točk	10,03	1,77
Maksimalno število odstotnih točk	77,60	20,00
Povprečna težavnost	0,64	0,95

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2022.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	1 %	0 %
36–40	2 %	0 %
41–45	4 %	0 %
46–50	8 %	0 %
51–55	10 %	1 %
56–60	15 %	0 %
61–65	15 %	1 %
66–70	13 %	1 %
71–75	13 %	2 %
76–80	10 %	3 %
81–85	5 %	4 %
86–90	3 %	7 %
91–95	1 %	17 %
96–100	0 %	64 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2022

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz geografije v spomladanskem izpitnem roku SM 2022.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Vaje in strokovna ekskurzija
Število kandidatov	1.595	1.595	1.595
Povprečno število odstotnih točk	25,18	25,64	18,93
Standardni odklon odstotnih točk	5,70	5,06	1,77
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,63	0,64	0,95

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

V analizo so vključeni statistični podatki za referenčno skupino SM 2022 pri predmetu geografija, ki je opravljala izpit splošne mature v spomladanskem izpitnem roku in je štela 1.595 kandidatov.

Izpitna pola 1

V poli je bilo 25 nalog. Kandidati so povprečno dosegli 31,47 absolutne točke od 50 (62,95 odstotne točke). Maksimalno število doseženih točk je bilo 48, minimalno pa 10. Indeks težavnosti (IT) je znašal 0,6295, povprečje indeksa diskriminativnosti (ID) po posameznih postavkah pa 0,33.

Izpitna pola 2

V poli je bilo 26 nalog. Kandidati so povprečno dosegli 32,05 absolutne točke od 50 (64,10 odstotne točke). Maksimalno število doseženih točk je bilo 49, minimalno pa 14. Indeks težavnosti je znašal 0,6410, povprečje indeksa diskriminativnosti po posameznih postavkah pa 0,29.

Vaje in strokovna ekskurzija

Opravljenе so bile štiri vaje (terenske in laboratorijske) in strokovna ekskurzija. Kandidati so povprečno dosegli 56,78 absolutne točke (94,64 odstotne točke). Maksimalno število doseženih točk je bilo 60, minimalno pa 0. Indeks težavnosti je znašal 0,9464 in indeks diskriminativnosti 0,28.

Vsaka strukturirana naloga v posamezni izpitni poli je bila sestavljena tako, da je obsegala vprašanja na različnih taksonomskih stopnjah težavnosti. Taksonomske stopnje vprašanj se stopnjujejo znotraj naloge, kar omogoča ločevanje kandidatov glede na kakovost znanja. Kako težka oziroma kako lahka so bila posamezna vprašanja za kandidate, skušamo objektivno izmeriti z indeksom težavnosti (IT).

Če bi vsi kandidati povsem pravilno odgovorili na vprašanje, bi bil IT enak 1, če nihče ne bi odgovoril pravilno, pa bi bil IT enak 0.

V pisnem delu izpita so glede na indeks težavnosti prevladovalе srednje težke naloge (28 nalog od 51), sledijo lahke (19 od 51), 3 zelo težke in 2 zelo lahke nalogi. Podatki za posamezno polo so predstavljeni v preglednicah 4.3.1 in 4.3.3.

V obeh izpitnih polah prevladuje primeren indeks diskriminativnosti (32 od 51 nalog), sledi zelo dober ID (13 nalog od 51). Z nezadovoljivim ID je 7 nalog (v IP 1 samo 2, v IP2 pa 5.) To pomeni, da so naloge v obeh izpitnih polah dobro ločevale uspešnejše kandidate od manj uspešnih. V primerjavi z letom 2021 pa letos ni bilo več nalog z nezadovoljivim ID. Podatki za posamezno polo so predstavljeni v preglednicah 4.3.2 in 4.3.4.

Izpitno polo 1 je sestavljalo pet strukturiranih nalog:

Obča geografija (Obča)

Regionalna geografija sveta (Svet 1)

Regionalna geografija sveta (Svet 2)

Regionalna geografija Evrope (Evropa 1)

Regionalna geografija Evrope (Evropa 2)

Preglednica 4.3.1: Indeks težavnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 1

Opis	Indeks težavnosti	Številka naloge v izpitni poli 1
zelo težke naloge	< 0,10	/
težke naloge	od 0,10 do 0,30	16
srednje težke naloge	od 0,30 do 0,70	2,3,4,5,7,8, 9,10,12,13,15,17,18,20,25
lahke naloge	od 0,70 do 0,90	1, 6,14,19,21,22,23,24
zelo lahke naloge	0,90 in več	11

Vir: Državni izpitni center, 2022

Glede na razporeditev IT v preglednici je bila izpitna pola 1 za kandidate malce težja za reševanje kot leta 2021. Takrat je bila 1 naloga od 26 (4 %) zelo lahka, 11 nalog (42 %) je bilo lahkih in 13 nalog (50 %) je bilo srednje težkih. Zelo težkih nalog ni bilo. Letos tudi ni bilo zelo težkih nalog, bila pa je 1 težka naloga od 25 nalog (4 %), 15 je bilo srednje težkih (60 %), 8 lahkih (32 %) in 1 je bila zelo lahka naloga (4 %).

Najlažji nalogi v izpitni poli 1

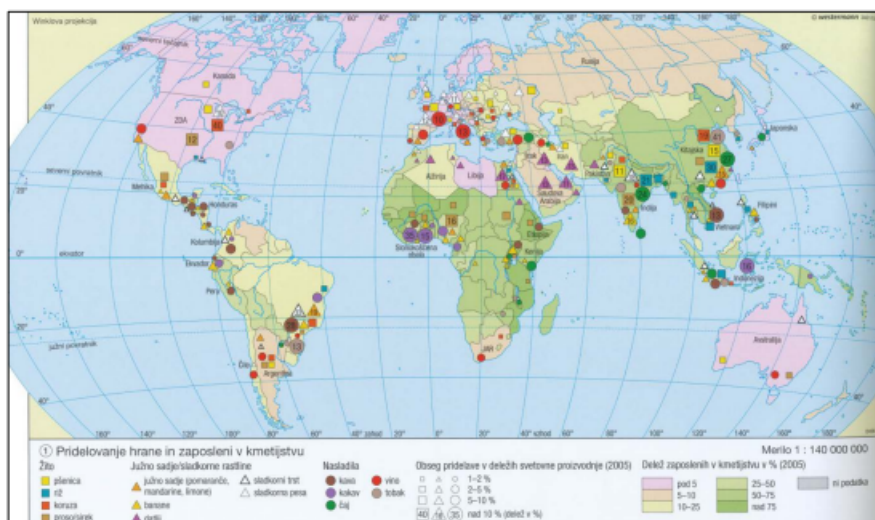
Naloga 11 (IT 0,94, ID 0,23)

11. Iz podatkov na sliki 16 v barvni prilogi, ki prikazuje pridelovanje hrane in zaposlene v kmetijstvu, pred vsako trditvijo napišite ime države, na katero se nanaša trditev.

- _____ Južnoameriška država z najvišjim deležem pridelane kave v svetovni proizvodnji.
- _____ Azijska država, katere delež zaposlenih v kmetijstvu se giblje pod 5 %.
- _____ Afriška država z največjo pridelavo čaja.

(2 točki)

Slika 16. Pridelovanje hrane in zaposleni v kmetijstvu
(Priloga po Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 172. Makarska knjiga, Ljubljana, 2006)

Komentar: Kandidati so pričakovano uspešno reševali nalogo, saj je preverjala temeljna znanja (poznavanje držav po kontinentih) in branje legende oziroma podatkov. V skladu s tem je bil tudi indeks diskriminativnosti nizek.

Naloga 1 (IT 0,86, ID 0,10)

1. Obkrožite črko pred zapisom, ki pravilno zaključuje poved.

Obča ali splošna geografija se ukvarja s proučevanjem:

- A Posameznih naravnogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- B Vseh družbenogeografskih dejavnikov na določenem območju.
- C Vseh geografskih dejavnikov na določenem območju.
- D Vseh geografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- E Posameznih družbenogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.

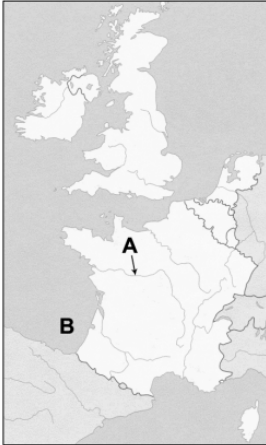
(1 točka)

Komentar: Tudi ta naloga je preverjala temeljne cilje poznavanja osnovnih geografskih pojmov oziroma definicije in delitev geografije. Prav tako je tip naloge (izbira ene od navedenih rešitev) omogočal kandidatu manjšo možnost napake.

Najtežji nalogi v izpitni poli 1

Naloga 16 (IT 0,29, ID 0,45)

16. S pomočjo slike 8 imenujte zahodnoevropsko reko, ki je označena s črko A, in zaliv, ki je označen s črko B.

Slika 8

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij. Delovni zvezek. Modrijan. Ljubljana)

A (reka): _____

B (zaliv): _____

(2 točki)

Komentar: Vsebinsko naloga ne sodi med težje naloge, saj gre za poznavanje geografskih pojmov v Evropi in orientacijo na zemljevidu (reka, zaliv), zato menimo, da so to osnovna geografska znanja. Opažamo zelo pomanjkljivo poznavanje osnovnih geografskih pojmov, ki so navedeni v PIK, in orientacije na splošno. Naloga pa je dobro ločila uspešne od manj uspešnih kandidatov.

Naloga 7 (IT 0,37, ID 0,38)

7. Slika 3 prikazuje območje v Afriki med ekvatorjem in severnim povratnikom. Imenujte skupino naravnega rastlinstva, ki prevladuje na območjih južno od pokrajine, ki je prikazana na sliki 3.

Slika 3

(Vir: S. T., 2013)

Skupina naravnega rastlinstva: _____

(1 točka)

Komentar: Tudi ta naloga vsebinsko ne sodi med težje, saj zahteva imenovanje rastlinskega pasu, ki leži južno od prikazanega na sliki. Očitno je, da kandidati vprašanja niso prebrali do konca oziroma so ga prebrali površno, kar pogosto pomeni napačno rešitev. Tudi ta naloga dobro ločuje uspešne od manj uspešnih kandidatov.

Preglednica 4.3.2: Indeks diskriminativnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 1

Opis	Indeks diskriminativnosti	Številka naloge v izpitni poli 1
nezadovoljiv	< 0,20	1, 25
primeren	od 0,20 do 0,40	2, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 24
zelo dober	0,40 in več	3, 6, 8, 10, 16, 20, 22

Vir: Državni izpitni center, 2022

Indeks ločljivosti (tudi indeks diskriminativnosti ali ID) nam pove, kako dobro naloga ločuje kandidate glede na njihovo izkazano znanje. Glede na razporeditev ID so v izpitni poli 1 prevladovale primerne naloge, saj je bilo takih nalog 16 od 25 (64 %), zelo primernih je bilo 7 nalog (28 %), 2 nalogi (8 %) pa sta imeli ID pod 0,20. Tudi ID je nekoliko boljši, kot je bil v izpitni poli 1 v letu 2021.

Nalogi z najnižjim indeksom diskriminativnosti v izpitni poli 1

Naloga 1 (ID 0,10, IT 0,86)

1. Obkrožite črko pred zapisom, ki pravilno zaključuje poved.

Obča ali splošna geografija se ukvarja s proučevanjem:

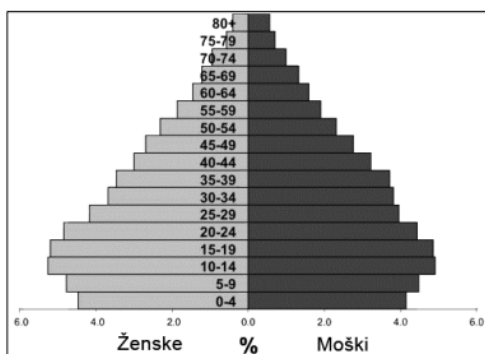
- A Posameznih naravnogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- B Vseh družbenogeografskih dejavnikov na določenem območju.
- C Vseh geografskih dejavnikov na določenem območju.
- D Vseh geografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.
- E Posameznih družbenogeografskih dejavnikov na celotnem Zemljinem površju.

(1 točka)

Komentar: Naloga je bila zasnovana kot preverjanje temeljnega znanja s ciljem, da jo pravilno reši večina kandidatov. Naloga sodi med lahke naloge. Glede na rezultat je bil zastavljeni cilj dosežen. Namen sestavljavcev ni bil, da naloga pomembno razlikuje med bolj in manj uspešnimi kandidati, zato ne preseneča nizek indeks diskriminativnosti.

Naloga 25 (ID 0,11, IT 0,64)

25. Na sliki 11 je prikazana starostna piramida Kosova. Pojasnite vzrok za padeč števila prebivalstva v kategorijah mlajših od 10 let.

Slika 11

(Prirejeno po: Davies, P., Ahmedi, E., Berisha, M., 2015: Assessment to Characterise the Current Situation & Capacities for the Prevention & Control of Breast, Cervical & Prostate Cancers in Kosovo. Researchgate.
URL: https://www.researchgate.net/publication/274009634_Assessment_to_Characterise_the_Current_Situation_Capacities_for_the_Prevention_Control_of_Breast_Cervical_Prostate_Cancers_in_Kosovo. Pridobljeno: 23. 2. 2020.)

(2 točki)

Komentar: Naloga spada med srednje težke naloge v izpitni poli 1, v njej pa kandidat povezuje demografske razmere, prikazane s pomočjo starostne piramide, z gospodarskimi razmerami v izbrani državi. Naloga ni pomembno razlikovala med bolj in manj uspešnimi kandidati, kar je malce presenetljivo.

Nalogi z najvišjim indeksom diskriminativnosti v izpitni poli 1

Naloga 20 (ID 0,50, IT 0,66)

20. Imenujte morje v Srednji Ameriki, iz katerega morski tok teče preko Atlantika proti Zahodni Evropi, in pojasnite vpliv tega toka na letno temperaturno amplitudo obalnih območij tega dela Evrope.

Morje: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

Komentar: Ta naloga prav tako zahteva orientacijo in sodi med srednje težke naloge. Pojasnitev je zahtevnejša, zato so manj uspešni kandidati dosegli slabše rezultate. Za člane komisije je to pričakovan rezultat.

Naloga 10 (ID 0,49, IT 0,59)

10. Imenujte pokrajino, ki leži južno od Sahare in je na sliki 15 v barvni prilogi označena s črko B. Pojasnite vpliv kmetijstva na prsti v tej pokrajini.

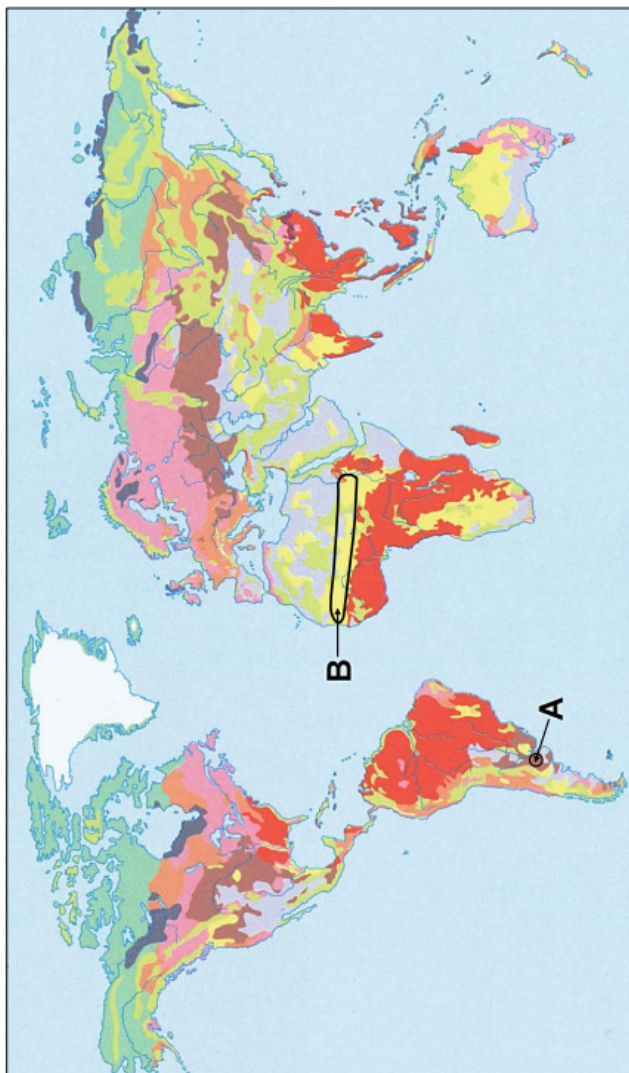
Ime pokrajine: _____

Pojasnitev: _____

_____

_____

(2 točki)

Slika 15: Skupine prsti

(Prirejeno po: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2013: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 108. Založba Modrijan, Ljubljana.
URL: https://issuu.com/zalozba_modrijan/docs/obcageografija/11. Pridobljeno: 20. 2. 2020.)

Komentar: Naloga je vsebinsko zelo podobna prejšnji, ki je imela najvišji ID v izpitni poli 1 (prepoznati in imenovati označeno pokrajino in vzročno-posledično pojasniti vpliv enega družbenega dejavnika na naravni element v pokrajini). Najbolje so kandidati odgovarjali na prvi del, tj. imenovali območje, kar pomeni, da jih je največ dobilo 1 točko. Naloga je bila srednje težka in je dobro ločevala manj uspešne kandidate od uspešnejših, kar je bilo pričakovano.

Izpitno polo 2 je sestavljalo pet strukturiranih nalog:

Obča geografija (Obča)

Obča geografija Slovenije (Slovenija 1)

Obča geografija Slovenije (Slovenija 2)

Regionalna geografija Slovenije (Slovenija – pokrajine 1)

Regionalna geografija Slovenije (Slovenija – pokrajine 2)

Preglednica 4.3.3: Indeks težavnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 2

Opis	Indeks težavnosti	Številka naloge v izpitni poli 1
zelo težke naloge	< 0,10	/
težke naloge	od 0,10 do 0,30	3, 11
srednje težke naloge	od 0,30 do 0,70	1, 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 18, 21, 22, 23, 24
lahke naloge	od 0,70 do 0,90	2, 4, 8, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 25, 26
zelo lahke naloge	0,90 in več	/

Vir: Državni izpitni center, 2022

Glede na razporeditev IT v preglednici za izpitno polo 2 je bila ta za kandidate manj zahtevna od izpitne pole 1, bila pa je podobno zahtevna kakor lansko šolsko leto. Od 26 nalog je bila polovica nalog srednje težkih, tj. 13 (50 %) nalog, sledijo lahke naloge, 11 (42 %) nalog, in 2 težki nalogi (8 %). Letos ni zelo težkih, pa tudi zelo lahkih nalog ni.

Najlažji nalogi v izpitni poli 2

Naloga 8 (IT 0,89, ID 0,17)

8. Imenujte dva podnebna elementa, katerih stanje lahko ugotovimo s pomočjo slike 11 v barvni prilogi.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Slika 11

(Prirejeno po: Maušec, J., 2018: Mraz je tu: V Mariboru že -10 stopinj. Mariborinfo.com.
 URL: <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/mraz-je-tu-v-mariboru-ze-10-stopinj/163079?page=0%2C0%2C3>
 Prilobljeno: 15. 3. 2020.)

Komentar: Kandidati so pričakovano uspešno reševali nalogo. V glavnem je bilo treba natančno pogledati zemljevid in razbrati dva podnebna elementa. V skladu z zahtevnostjo naloge je tudi indeks diskriminativnosti nižji.

Naloga 13 (IT 0,89, ID 0,15)

13. Imenujte energijski vir, ki je vplival na razvoj krajev »Črnega revirja«, in gospodarsko panogo, ki se je razvila na podlagi tega vira.

Energijski vir: _____

Gospodarska panoga: _____

(2 točki)

Komentar: Ta naloga sodi med najlažje, ker gre za osnovno znanje poznavanja energijskih virov na območju Slovenije. ID je nizek, kar pomeni, da naloga ni ločevala uspešnih od manj uspešnih kandidatov, kar je pričakovan rezultat.

Najtežji nalogi v izpitni poli 2

Naloga 11 (IT 0,17, ID 0,36)

11. Pojasnite vpliv geografske širine na pogostejše padavine v Obsredezemskih pokrajinah v hladni polovici leta.

(2 točki)

Komentar: Najtežja naloga v izpitni poli 2 sodi med težke naloge, kar je komisija tudi pričakovala in je bil takšen tudi namen. Za pravilno pojasnitev mora kandidat dobro poznati premikanje ciklonov v zimski polovici leta v Evropi in potem sklepati na podnebne značilnosti v delu Slovenije. To nalogo so praviloma dobro reševali uspešnejši kandidati.

Naloga 3 (IT 0,18, ID 0,07)

3. K vsakemu opisu v preglednici napišite ustrezno vrsto prometa.

Opis	Vrsta prometa
Gre za varno, ekonomično in udobno vrsto prometa, ki je primerna za daljše razdalje. Onesnaževanje okolja je glede na veliko količino prepeljanega tovora manjše, kot je pri drugih vrstah prometa. Gradnja prometne infrastrukture za to vrsto prometa se v sedanosti počasi ustavlja, v razvitih državah pa se pomen tega prometa povečuje.	
Prednost te vrste prometa je v preprostem in zanesljivem transportu velikanske količine snovi po kopnem, ponekod tudi pod morjem, na velike razdalje. Pomanjkljivost pa so veliki začetni stroški in počasna gradnja infrastrukture.	

(2 točki)

Komentar: Da je ta naloga ena od dveh najtežjih, je komisijo presenetilo. Gre za prepoznavanje vrste prometa glede na podani opis. Ugotavljamo, da kandidati površno preberejo besedilo, prehitro sklepajo in se ne poglobijo v podrobnost zapisanih dejstev. Tudi ID je izjemno nizek, kar pomeni, da so tako uspešni kot neuspešni kandidati to nalogo reševali zelo slabo.

Preglednica 4.3.4: Indeks diskriminativnosti po posameznih nalogah v izpitni poli 2

Opis	Indeks diskriminativnosti	Številka naloge v izpitni poli 1
nezadovoljiv	< 0,20	3, 4, 8, 13, 17
primeren	0,20 do 0,40	1, 2, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26
zelo dober	0,40 in več	6, 10, 15, 18, 22

Vir: Državni izpitni center, 2022

Indeks ločljivosti (tudi indeks diskriminativnosti ali ID) nam pove, kako dobro naloga ločuje kandidate glede na njihovo izkazano znanje (nizek ID pomeni, da slabo ločuje, visok ID pa, da ločuje dobro). Glede na ID v izpitni poli 2 ugotavljamo, da je 5 nalog od 26 nalog (19 %) takšnih, ki so nezadovoljive in imajo nizek ID, kar pomeni, da ne ločujejo uspešnih od manj uspešnih kandidatov, enako število je takih nalog, ki jih zelo dobro ločujejo med seboj, druge pa so primerne, takih je 16 nalog (62 %).

Nalogi z najnižjim indeksom diskriminativnosti v izpitni poli 2

Naloga 3 (ID 0,07, IT 0,18)

3. K vsakemu opisu v preglednici napišite ustrezno vrsto prometa.

Opis	Vrsta prometa
Gre za varno, ekonomično in udobno vrsto prometa, ki je primerna za daljše razdalje. Onesnaževanje okolja je glede na veliko količino prepeljanega tovora manjše, kot je pri drugih vrstah prometa. Gradnja prometne infrastrukture za to vrsto prometa se v sedanosti počasi ustavlja, v razvitih državah pa se pomen tega prometa povečuje.	
Prednost te vrste prometa je v preprostem in zanesljivem transportu velikanske količine snovi po kopnem, ponekod tudi pod morjem, na velike razdalje. Pomanjkljivost pa so veliki začetni stroški in počasna gradnja infrastrukture.	

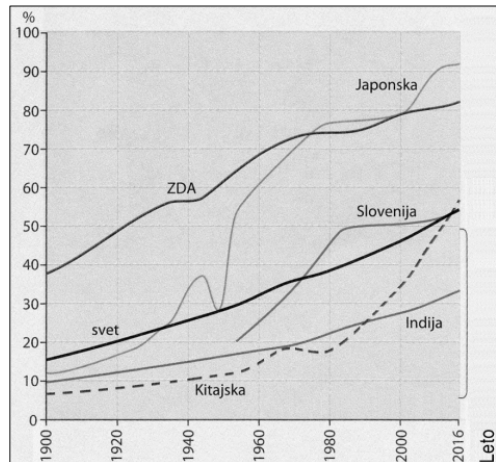
(2 točki)

Komentar: Ker naloga preverja nižjo taksonomsko raven znanja, ima pričakovano nizek ID, kar pomeni, da ni ločevala uspešnih od neuspešnih kandidatov. Večina kandidatov bi to nalogo morala znati rešiti. Cilj komisije je preverjanje poznavanja vrst prometa glede na opisana dejstva. Ugotavljamo pa, da kandidati površno preberejo besedilo, prehitro sklepajo in se ne poglobijo v podrobnosti zapisanih dejstev. Naloga je sodila med najtežje v izpitni poli 2, kar je nerazumljivo.

Naloga 4 (ID 0,14, IT 0,85)

4. Graf na sliki 2 prikazuje naraščanje deleža urbanega prebivalstva v nekaterih državah sveta. Imenujte državo, v kateri se je delež urbanega prebivalstva med letoma 1980 in 2016 najbolj povečal, in opišite gospodarski vzrok za to.

Slika 2

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2019: Obča geografija. Delovni zvezek za 1. letnik gimnazije, str. 53. Modrijan izobraževanje. Ljubljana)

Država: _____

Vzrok: _____

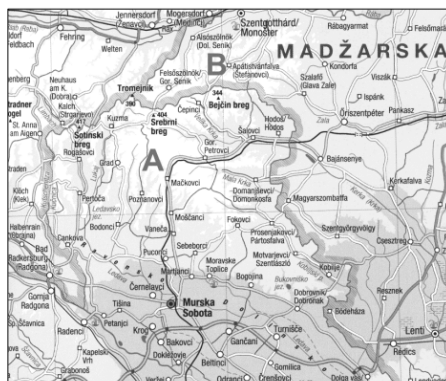
(2 točki)

Komentar: Kandidati so pričakovano uspešno reševali nalogo, saj je bilo treba eno rešitev preprosto prebrati z grafa (naloga je zahtevala branje grafa) in potem podati opis gospodarskega vzroka. Naloga je sodila med lahke naloge, kar je bilo s strani komisije tudi pričakovano, prav tako ni presenetljivo to, da je bil ID nizek, kar pomeni, da naloga ni ločevala uspešnih od manj uspešnih kandidatov.

Naloga z najvišjim indeksom diskriminativnosti v izpitni poli 2

Naloga 22 (ID 0,48, IT 0,59)

22. Imenujte pokrajini, ki sta na sliki 7 označeni s črkama A in B.

Slika 7

(Prirejeno po: Atlas Slovenije za osnovne in srednje šole, str. 21. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2014)

A: _____

B: _____

(2 točki)

Komentar: Zanimivo je, da naloga sodi v spodnjo skupino srednje težkih nalog, je pa med vsemi v tej izpitni poli najbolj ločevala uspešne kandidate od manj uspešnih. Zahtevala je natančno poimenovanje

posameznih Obpanonskih pokrajin (ene so v zamejstvu), kar se je očitno pri kandidatih izkazalo za težavo. To smo opazili že v izpitni poli 1, sedaj pa še v tej poli. Prejšnja leta je bil običajno ID najvišji pri nalogah, ki preverjajo višje taksonomske stopnje znanja (pojasnitve, razlage, analize), letos pa so rezultati pokazali popolnoma drugačno razmerje.

Naloga 18 (ID 0,46, IT 0,58)

18. K opisom v preglednici pripišite ime ustrezne Obsredezemske pokrajine.

Ime Obsredezemske pokrajine	Opis
	Pokrajina z najbolj narodnostno mešanim prebivalstvom.
	Pokrajina je planotasta in sega do Tržaškega zaliva.

(2 točki)

Komentar: Tudi pri tej nalogi je komisija pričakovala drugačne rezultate. Gre za poimenovanje, poznavanje pokrajin na podlagi nekaterih zapisanih dejstev, kar štejemo za lažjo nalogo, ki bi jo morala rešiti večina dijakov. Ta naloga po analizi sodi med srednje težke naloge, uspešnejši kandidati pa so jo reševali bolje. Komentar je podoben kot pri prejšnji nalogi.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Izpitna pola 1

Obča:

- zamenjava različnih reliefnih oblik (ledeniških, rečnih; erozijskih, akumulacijskih)
- nepopolne pojasnitve v zvezi s premikanjem litosferskih plošč; nepravilno poimenovanje plošč
- slabo poznavanje geoloških dob
- površno branje nalog

Svet 1:

- nenatančno prebrana naloga, posledično napačen odgovor
- nedosledno branje navodil
- težave pri razumevanju vzroka in posledice (namesto pojasnitve vpliva kmetijstva na prst kandidati pojasnjujejo vpliv prsti na kmetijstvo)
- nepopolne pojasnitve
- slabo branje zemljevida, prepoznavanje regij (npr. Sahel); tipov rastlinstva in prsti

Svet 2:

- slabo poznavanje lastnosti arteške vode
- presplošni odgovori (ugodno podnebje)
- slabo ločevanje med oblikami in panogami kmetijstva
- nepopolne pojasnitve; povezovanje vzroka in posledice; nesposobnost utemeljitve vzroka
- pri zapisu rešitev so površni in nenatančni

Evropa 1:

- zelo slabo poznavanje geografskih pojmov (Loara, Biskajski zaliv, Karibsko morje)
- slabo poznavanje enote za slanost
- nepozornost pri branju zemljevida (nepoznavanje držav Evrope)

- nenatančno prebrana navodila v nalogah
- nepopolne pojasnitve (napisan samo opis ali samo posledica)

Evropa 2:

- nepoznavanje jezikovno-verskih značilnosti nekaterih držav
- pomanjkanje geografskih veščin (preračunavanje št. prebivalcev glede na podane podatke)
- nekritična presoja dobljenega podatka
- nepravilno poimenovanje jezikovnih skupin (npr. imenovanje naroda)
- pomanjkljive pojasnitve (manjka vzrok)

Izpitna pola 2

Obča:

- nepravilen zapis vrste prometa glede na podane podatke (zelo malo pravih odgovorov za cevovode)
- nepravilna pojasnitev morskega prometa za namestitvev industrije (kandidati niso ločevali med vzrokom in posledico)
- nepopolna pojasnitev pri nalogi 6 (samo dva opisa)

Slovenija 1:

- pomanjkljive geografske veščine izračunavanja temperaturne amplitude
- nepoznavanje podnebnih značilnosti slovenskih pokrajin; zamenjava ciklona in anticiklona
- pomanjkljive pojasnitve burje
- poleg pravilne trditve so pogosto pisali še nepravilne, kar pomeni, da je bila rešitev vrednotena z 0 točkami
- pomanjkljivo poznavanje podnebnih značilnosti Evrope in s tem vpliva teh na podnebne značilnosti nekaterih slovenskih regij (nepoznavanje vpliva islandskega ciklona na vreme v Obsredozijski Sloveniji)

Slovenija 2:

- nepopolne pojasnitve (nepoznavanje povezave med naravnimi elementi in izkoriščanjem energije)
- nepoznavanje industrijskih panog posameznih slovenskih mest (nepoznavanje pojmov PIK)
- slabo poznavanje razmestitvenih dejavnikov industrije v Sloveniji

Slovenija – pokrajine 1:

- nepopolne pojasnitve (prevladujejo v glavnem opisu)
- kandidati pri pojasnitvi prepisujejo del vprašanja
- pomanjkljivo poznavanje geoloških dob
- slabo povezovanje znanja: kamninske zgradbe z reliefno obliko
- slabo razumevanje vsebine vprašanja (to je lahko tudi posledica površnega branja)
- pomanjkljivo povezovanje deleža starostne skupine z gospodarskim vzrokom za to

Slovenija – pokrajine 2:

- slabo poznavanje geografskih pojmov: regij Slovenije in zamejstva
- nepoznavanje tipov prsti po regijah
- tradicionalno slabše povezovanje geoloških dob s kamninsko zgradbo (reliefno obliko)
- pri pojasnitvi zapišejo samo opis vzroka ali posledico

Iz zapisanih najpogostejših nepravilnih odgovorov kandidatov je razvidno, da jim največje težave povzročajo naloge pojasnjevanja in naloge poznavanja ter imenovanja označenih reliefnih enot, rek, zalivov, pokrajin, držav itd. na zemljevidih.

Pri nalogah pojasnjevanja se pokažejo naslednje težave:

- odgovori so zgolj opisi, brez vzročno-posledične povezave,
- pojasnitve so deloma zgolj prepis delov vprašanj ali identični prepis iz besedil, ki so del naloge,
- uporaba strokovno nesprejemljivih pojasnitev (npr. bolj ali manj ugodno/primerno podnebje/prst itd.).

Smiselno bi bilo, da učitelji pri pouku geografije več pozornosti namenijo tudi orientaciji na zemljevidu. Kandidati pri nalogah, povezanih z orientacijo na zemljevidu, že leta dosegajo nizko število točk, to pa bi z večkratnim kartografskim delom pri pouku z lahkoto odpravili.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Letos so zunanji ocenjevalci podali svoje mnenje tudi prek spletne ankete. Vprašalnik je izpolnilo 39 zunanjih ocenjevalcev (2021: 48), od tega 22 za izpitno polo 1 (2021: 24) in 17 za izpitno polo 2 (2021: 24). Analiza je pokazala, da sta bili obe izpitni poli dobro ocenjeni: IP 1 s 4,1 točke od 5 možnih, IP 2 pa s 4,2 točke. Enako sta bili izpitni poli ocenjeni leta 2021. Navodila za ocenjevanje so ocenjena s 4,4 točke, kar je tudi enako kot prejšnje leto.

Zunanji ocenjevalci so v nalogah najboljše ocenili slikovno gradivo in navodila za ocenjevanje, sledita skupna ocena naloge in ocena težavnosti vprašanj. Statistični izračun njihovih ocen je prikazan v preglednicah 4.5.1, 4.5.2 in 4.5.3.

Preglednica 4.5.1: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 1

Ocena	Obča	Svet 1	Svet 2	Evropa 1	Evropa 2	IP 1
skupna ocena naloge	4,2	4,2	4,0	4,2	4,3	4,2
ocena težavnosti vprašanj	4,0	3,7	3,7	3,7	4,5	3,9
slikovno gradivo	4,1	4,3	4,1	4,5	4,7	4,3
skupaj	4,1	4,1	3,9	4,1	4,5	4,1

Vir: Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2022

Preglednica 4.5.2: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 2

Ocena	Obča	Slovenija 1	Slovenija 2	Slovenija pokr. 1	Slovenija pokr. 2	IP 2
skupna ocena naloge	4,1	4,2	4,2	4,0	4,1	4,1
ocena težavnosti vprašanj	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9
slikovno gradivo	4,4	4,6	4,6	4,7	4,3	4,5
skupaj	4,2	4,3	4,2	4,2	4,1	4,2

Preglednica 4.5.3: Ocena zunanjih ocenjevalcev, navodila za ocenjevanje

	IP 1	IP 2	Skupaj
vsebina rešitev	4,5	4,3	4,4
jasnost rešitev	4,4	4,1	4,2
točkovanje rešitev	4,5	4,4	4,5
skupaj	4,4	4,3	4,4

Vir: Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2022

Letos je po dveh letih moderacije z dodatnimi pisnimi navodili moderacija potekala v živo. Zunanji ocenjevalci so poudarili, da je to najbolj ustrezen način za razjasnitev večine dilem; tako ne prihaja do večjih razhajanj (to je pokazalo tudi število ugovorov).

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo pomanjkljivo znanje kandidatov predvsem na področju poznavanja regij Slovenije in vzročno-posledičnih pojasnitev. Približno tretjina zunanjih ocenjevalcev je pohvalila naloge (preverjanje geografskih veščin), navodila in zahtevnost izpitnih pol, nekaj jih ni imelo nobenih pripomb za nadaljnje delo. Večina zunanjih ocenjevalcev je zadovoljna z delom DPK SM za geografijo.

Kot predloge in smernice za nadaljnje delo DPK SM za geografijo so posamezni zunanji ocenjevalci navedli:

- ohraniti skupno moderacijo v živo oz. to v izjemnih primerih nadomestiti z videokonferenco,
- poenotenje točkovanja nalog pojasnjevanja (te naj bodo vedno vrednotene z 2 točkama),
- iskati način, kako dvigniti zanimanje med dijaki za izbiro geografije kot maturitetnega predmeta,
- transformirati vprašanja, ki zahtevajo pojasnitev, v tako obliko, da bi dijak lahko izbral, ali bo pojasnjeval vzrok za nastali problem ali posledico problema,
- nedvoumno zastavljena vprašanja,
- ne zastavljati nikalnih vprašanj.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

S spomladanskim izpitnim rokom splošne mature 2022 smo pri geografiji nadaljevali elektronsko ocenjevanje. Kandidati so izpit pisali v četrtek, 2. 6. 2022. V ponedeljek, 6. 6. 2022, so zunanji ocenjevalci lahko dostopali do izpitnega gradiva. V sredo, 8. 6. 2022, smo s pomočniki glavnega ocenjevalca izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* in izbrali pole za standardizacijo, vajo in kontrolo.

Letošnjo razlago Navodil za ocenjevanje smo izvedli v živo v prostorih RIC v četrtek, 9. 9. 2022. Zunanji ocenjevalci so pred razlago ocenili pole za standardizacijo (vsi so to naredili brez težav) in pregledali nekaj izpitni pol. To je bilo treba narediti zaradi bolj aktivnega sodelovanja pri razlagi in morebitnih dodatnih predlogov v rešitvah. Razlaga je potekala v dveh delih, tj. za vsako izpitno polo posebej. Zunanji ocenjevalci so imeli s seboj prenosnike, vendar smo ugotovili, da to ni bilo potrebno. Vse morebitne dileme, na katere smo naleteli, smo poskušali razjasniti. Dopolnili smo navodila za ocenjevanje.

Ocenjevalce smo posebej opozorili, naj pregledane izpitne pole pregledajo in ocenijo še enkrat in upoštevajo dopolnitve navodil za ocenjevanje.

E-ocenjevanje se je začelo v četrtek, 9. 6. 2022, ob 19. uri, in se končalo v ponedeljek, 20. 6. 2022, ob 24. uri.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Izpit splošne mature iz geografije je v spomladanskem roku (2. 6. 2022) pisalo 1.778 kandidatov, ugovorov pa je bilo 30, tj. 1,7 % (od tega je 30 kandidatov ugovarjalo na oceno, 2 od teh pa sta ugovarjala še na način izračuna ocene). To je manj kot leta 2021, ko je ugovarjalo 2,6 % kandidatov. Tudi letos je bil omogočen elektronski vpogled/dostop do ocenjenih pol vsem kandidatom, zato jim ni bilo treba oddati zahteve za vpogled v pole. Ugovore smo pregledovali trije izvedenci. Vsota točk je bila spremenjena v 22 primerih, v 15 primerih pa je prišlo do spremembe ocene (lani v 16 primerih). Pregled ugovorov kandidatov v zadnjih enajstih letih je prikazan v preglednici 5.2.

Preglednica 5.2: Ugovori kandidatov na oceno

Leto	Število vseh izpitov	Število zahtev za vpogled	Število ugovorov na izračun	Število ugovorov na oceno	Število vseh ugovorov	Sprem. vsote točk	Sprem. ocene
2022	1778	/	2	30	30	22	15
2021	2.036	/	2	50	52	39	16
2020	1.915	/	/	60	60	34	13
2019	1.698	88	0	36	36	19	12
2018	1.908	94	0	36	36	15	6
2018	2.024	114	0	46	46	28	17
2016	2.364	139	0	55	55	27	13
2015	2.513	135	0	44	44	22	9
2014	2.478	140	0	48	48	23	6
2013	2.811	143	0	51	51	26	17
2012	2.799	133	0	41	41	24	11
2011	3.575	206	1	80	81	25	14

Vir: Državni izpitni center, 2022

Referenčna skupina SM 2022 pri predmetu geografija, ki je opravljala izpit splošne mature v spomladanskem roku in je štela 1.595 kandidatov, je opravila izpit s povprečno oceno 3,41, kar je nižje od lanske povprečne ocene (3,64), ter dosegla povprečno 63,52 točke od 100 možnih (v primerjavi z maturo 2021 je to občutno nižje); lani so kandidati dosegli 74,09 točke.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Splošna matura 2022 je pri predmetu geografija potekala uspešno, brez večjih posebnosti pri izvajanju izpita in ocenjevanju izpitnih pol.

Kandidati iz referenčne skupine SM so dosegli skupno povprečno oceno 3.43, kar je 0,2 manj kot v letu 2021. Meje med ocenami so se glede na predhodno leto malenkost spremenile. Za oceno zadostno (2) se je meja s 50 % spustila na 49 %, za oceno dobro (3) je meja z 61 % padla na 59 %, za oceno prav dobro (4) se je znižala s 73 % na 71 %, za oceno odlično (5) pa s 85 % na 83 %. Pri tem je treba poudariti, da je bil za maturo 2021, zaradi neobičajnega poteka pouka, sprejet sklep, da se vsem kandidatom na splošni maturi uveljavi dodatek h končnemu uspehu pri posameznem predmetu v višini 10 % vsote točk neuspešno rešenih oziroma nerešenih nalog, medtem ko v letu 2022 ta sklep ni veljal.

Težavnost obeh izpitnih pol je bila precej podobna, pri prvi je bil indeks težavnosti 62.9, pri drugi pa 64,1. Indeks diskriminativnosti je pri prvi poli znašal 0.33, pri drugi pa 0,29.

Kot najtežje so se izkazale naloge, kjer bolj kot samo področje očitno vpliva struktura naloge v kombinaciji z vsebino, kar opažamo tudi v preteklih letih. Iz najpogostejših nepravilnih odgovorov kandidatov je razvidno, da jim največje težave predstavljajo naloge pojasnjevanja in naloge poznavanja ter imenovanja označenih reliefnih enot, rek, mest ipd. na zemljevidih. Pojasnjevanja so nepopolna, pogosto manjka vzročno-posledična povezava, pomanjkljivo je tudi pomnjenje geografskih pojmov, procesov in imen.

V letu 2022 je 12 % kandidatov doseglo odlično oceno (5 odstotnih točk manj kot leta 2021) in 35 % prav dobro (6 odstotnih točk manj kot leta 2021), dobro oceno je doseglo 38 % (šest odstotnih točk več kot leta 2021), zadostno pa 14 % kandidatov (5 odstotnih točk več kot leta 2021). Negativno oceno je prejel 1 % kandidatov, kar je enako kot leto prej.

Razmerja v težavnosti se med posameznimi deli izpita bistveno ne spreminjajo, povprečni rezultati pa so pričakovano bistveno boljši pri notranjem delu izpita, kjer se ocenjuje kandidatovo sodelovanje pri terenskih in laboratorijskih vajah ter strokovni ekskurziji. Več zaporednih let opažamo stalnost doseženih rezultatov, ki jo pripisujemo kakovostni pripravi kandidatov, rednemu seznanjanju učiteljev geografije z rezultati in novostmi ter prizadevanju za pripravo kakovostnih nalog v okviru uveljavljene oblike izpitnih pol, ki se je razvijala skozi čas in je v splošnem dobro sprejeta. Hkrati je to tudi dokaz, da maturitetna komisija sledi trendom pri pouku geografije. K temu lahko v letu 2022 dodamo še okoliščino, da je šlo za prvo, praktično v celoti pokoronsko leto brez pravih omejitev pouka. Pozna se primanjkljaj znanja iz preteklih let, ki ga generacija še ni nadoknadila. Ob običajnem poteku pouka v prihodnosti lahko upamo, da se bo ta primanjkljaj pri naslednjih generacijah z leti zmanjševal.

Splošno maturo 2022 iz geografije je opravljalo 1.595 kandidatov (referenčna skupina), kar je 151 manj kot leto prej. Po dvoletnem porastu je letos sledil upad za 9 odstotnih točk. Tudi kandidatov na splošni maturi je bilo v letu 2022 manj, a je bil ta delež manjši le za 3 odstotne točke. V zadnjih petih letih je bilo manj kandidatov pri splošni maturi iz geografije le leta 2019. Delež udeležencev pri izpitu splošne mature iz geografije glede na vse kandidate pri splošni maturi je bil v letu 2022 29,3 %, kar je enako kot leta 2020 in 2018, 3.5 odstotne točke več kot leta 2019 in 1,8 manj kot leta 2021.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitni poli spomladanskega izpitnega roka 2022 sta bili vsebinsko in tehnično ustrezno pripravljene.

Celotno gradivo so zunanji ocenjevalci (39) na petstopenjski lestvici ocenili kot zelo dobro, saj so mu namenili skupno oceno 4,15 oziroma oceno 4,1 za prvo in 4,2 za drugo izpitno polo. Skupna ocena je enaka lanski. *Navodila za ocenjevanje* so bila ocenjena s 4,4, kar je enako lanski oceni.

Zunanji ocenjevalci so v nalogah najboljše ocenili slikovno gradivo in *Navodila za ocenjevanje*, sledi skupna ocena naloge in nato težavnost vprašanj. V komentarjih so zunanji ocenjevalci pohvalili potek moderacije v živo, ki se je po dveh letih vrnila. Po ocenah zunanjih opazovalcev sta bili poli precej uravnoteženi. Ocene posameznih sklopov se ne razlikujejo za več kot 0,2.

Izpitne pole so bile oblikovane tako, da so posamezne strukturirane naloge vključevale vse taksonomske stopnje in različne vrste grafičnih prilog. Pri nalogah najvišje taksonomske stopnje postanejo še posebej očitne težave z oblikovanjem pojasnitev, saj kandidati pogosto ne razlikujejo med vzroki in posledicami ali pa med posameznimi vrstami geografskih dejavnikov. Za težje od pričakovanega se izkažejo tudi naloge prve taksonomske stopnje, povezane z lociranjem zemljepisnih imen na karti. Stalno tudi opazamo, da so neustrezne ali pomanjkljive rešitve (ne glede na taksonomsko stopnjo) mnogokrat posledica površnega prebiranja vprašanj, premalo poglobljene rabe priloženega gradiva in podcenjevanja kompleksnosti vprašanj.

6.3 Druge ugotovitve

Matura 2022 je po dveh letih potekala po skoraj običajnem šolskem letu, kar za dve leti prej ne velja, saj ju je zaznamovala pandemija bolezni covid-19. Slabši pogoji za izobraževanje v minulih dveh letih se poznajo pri generacijah, pri čemer generacija SM 2022 ni imela bonusa h končnemu uspehu. S tem lahko pojasnimo rahel upad uspešnosti pri splošni maturi iz geografije. Zunanje ocenjevanje je potekalo brez posebnosti, veseli smo, da se moderacija ponovno izvaja v živo.